

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU-4114-10-01/2011
I/11/010

Lublin, dnia 14 czerwca 2012 r.

tekst ujednolicony

**Pan
Krzysztof Żuk
Prezydent Miasta Lublin**

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie skontrolowała w Urzędzie Miasta Lublin (zwanym dalej Urzędem) sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad wybranymi spółkami z udziałem Gminy Lublin w latach 2009 -2011 (Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. – dalej MPWiK, Portem Lotniczym Lublin SA – dalej PLL S.A., Kamienicami Miasta Sp. z o. o., Lubelskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o. o. – dalej LPEC Sp. z o. o., Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym Lublin Sp. z o. o.- dalej MPK).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 26 marca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r., w związku z art. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli¹, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia funkcjonowanie nadzoru właścicielskiego nad objętymi kontrolą spółkami.

Negatywną ocenę uzasadnia:

- brak reakcji Prezydenta Miasta Lublin na prowadzenie przez spółki MPK i MPWiK działalności niezgodnej z zadaniami własnymi gminy oraz niedokonanie zmian aktów założycielskich,
- nieprzestrzeganie zarządzenia nr 481/2009 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 03.07.2009 r. w sprawie zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Gminy w zakresie dokumentowania posiadania odpowiednich kwalifikacji przez kandydatów do rad nadzorczych,
- przyznanie Prezesowi Zarządu i wiceprezesowi Zarządu PLL SA nagród rocznych za 2008 i 2009 r. z naruszeniem postanowień zarządzenia nr 381/2008 z dnia 13.06.2008 r. w sprawie szczegółowych zasad

¹ Dz.U. nr 227, poz. 1482 ze zm., zwana dalej Ustawą nowelizującą.

i trybu przyznawania nagrody rocznej osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi oraz wzoru wniosku o przyznanie nagrody rocznej,

- niezrealizowanie trzech z czterech wniosków pokontrolnych NIK skierowanych po kontroli I/10/001 „Funkcjonowanie MPWiK Sp. z o. o. i sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad tą spółką”.

NIK pozytywnie ocenia natomiast:

- bieżącą współpracę pomiędzy komórką nadzoru właścicielskiego Urzędu a radami nadzorczymi i zarządami wybranych spółek,

- realizację i wdrożenie wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z kontroli I/08/00 „Funkcjonowanie LPEC Sp. z o. o. i sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad tą spółką w latach 2005-2008”.

I. W strukturze Urzędu w latach 2009-2011 funkcjonowała wydzielona komórka nadzoru właścicielskiego – do końca lutego 2011 r. był to Wydział Gospodarowania Mieniem (referat nadzoru właścicielskiego, budżetu i analiz, podlegający bezpośrednio Dyrektorowi Wydziału, dalej: WGM), a od 1 marca 2011 r. - Biuro Nadzoru Właścicielskiego. Pracownicy zatrudnieni w latach 2009-2011 w komórce nadzoru właścicielskiego legitymowali się wykształceniem wyższym: prawniczym i ekonomicznym.

II. Zasady, cele, zakres i sposób sprawowania nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Gminy Lublin regulowały: uchwała nr 190/XIII/2007 Rady Miasta Lublin z dnia 25.10.2007 r. w sprawie określenia zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów lub akcji spółek handlowych przez Prezydenta Miasta Lublin, zarządzenie Prezydenta Miasta Lublin nr 381/2008 z dnia 13.06.2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania nagrody rocznej osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi oraz wniosku o przyznanie nagrody rocznej, zarządzenie nr 216/2009 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 31.03.2009 r. zmieniające zarządzenie nr 381/2008, zarządzenie nr 481/2009 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 03.07.2009 r. w sprawie wprowadzenia zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Gminy Lublin, zarządzenie nr 394/2010 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 07.06.2010 r. zmieniające ww. zarządzenie.

III. NIK negatywnie ocenia brak reakcji Prezydenta Miasta Lublin na prowadzenie przez MPWiK i MPK dodatkowej działalności gospodarczej wykraczającej poza sferę użyteczności publicznej i zadania własne gminy. Dotyczyło to spółek:

- MPWiK – działalność w zakresie: napraw i przeglądów pojazdów oraz usług myjni (przychody wyniosły w 2009 r. – 326 749,41 zł, w 2010 r. – 317 681,11 zł, za 11 miesięcy 2011 r. 320 553,09 zł), naprawy i remontu pomp i agregatów (przychody wyniosły: w 2009 r. 66 021,47 zł, 2010 r. – 66 407,24 zł, za 11 miesięcy 2011 r. – 79 636,63 zł);

- MPK – działalność w zakresie konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych (przychody wyniosły: w 2009 r. – 173 522,30 zł, 2010 r. – 430 502,80 zł, za 2011 r. – 478 321,72 zł), sprzedaży hurtowej i detalicznej części do pojazdów samochodowych (przychody wyniosły: w 2009 r. -85 474,98 zł, 2010 r. – 89 408,02 zł, za 2011 – 80 265,02 zł), sprzedaży detalicznej paliw do pojazdów silnikowych (przychody wyniosły: w 2009 r.

99 738,33 zł, w 2010 r. 101 275,33 zł, za 2011 r. 89 545,42 zł) i usług w zakresie okresowych badań technicznych pojazdów przez Autoryzowaną Stację Kontroli Pojazdów (przychody wyniosły: w 2009 r. 288 156,44 zł, 2010 r. 266 986,31 zł, za 2011 r. 278 383,10 zł).

Wprawdzie działalność ta prowadzona była przez spółki w oparciu o postanowienia aktów założycielskich tych spółek, jednak jej prowadzenie przez spółki komunalne wykracza poza zadania własne Gminy Lublin, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym² i narusza ograniczenia wynikające z art. 9 tej ustawy oraz art. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej³. Prezydent Miasta Lublin nie podjął działań w celu zmiany aktów założycielskich tych spółek i dostosowania ich do treści ww. przepisów.

IV. Prezydent Miasta Lublin nie wyegzekwował od niektórych kandydatów do rad nadzorczych obowiązku złożenia przed powołaniem do składu tych organów wszystkich dokumentów wymaganych § 8 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 481/2009 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 3 lipca 2009 r. w sprawie nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Gminy Lublin. Dotyczyło to doboru członków rad nadzorczych w spółkach:

- PLL S.A. – jeden kandydat nie złożył życiorysu (osoba ta zasiadała w radzie nadzorczej II kadencji, od 26.08.2009 r.),
- LPEC Sp. z o. o. – jeden kandydat nie złożył oświadczenia o wyrażeniu zgody na kandydowanie i życiorysu, (osoba ta była członkiem rady nadzorczej m.in. w okresie od 01.05.2010 r. do 18.07.2011 r.),
- MPWiK – jeden z pięciu kandydatów przed III kadencją nie złożył oświadczenia o posiadanym doświadczeniu, kwalifikacjach i braku ograniczeń w pełnieniu funkcji (był członkiem rady nadzorczej m.in. w okresie od 07.06.2010 r.). Ponadto w Biurze Nadzoru Właścicielskiego nie ma dokumentów jednego z pięciu kandydatów, który zasiadał w radzie nadzorczej m.in. w okresie od 07.06.2010 r. (III kadencja).

V. NIK negatywnie ocenia powołanie przez pełniącego funkcję Zgromadzenia Wspólników Prezydenta Miasta Lublin do rady nadzorczej spółki MOSiR „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o. (spółka ze 100% udziałem Gminy Lublin) osoby, która była członkiem rady nadzorczej innej spółki z udziałem Gminy Lublin przekraczającym 50% (osoba ta była jednocześnie członkiem rady nadzorczej spółki MOSiR „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o. i LPEC Sp. z o.o. w Lublinie od 30.06.2011 r. do 18.07.2011 r.). Było to niezgodne z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 03.03.2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁴.

VI. NIK negatywnie ocenia dopuszczenie przez Prezydenta Miasta Lublin do przyznania przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy nagród rocznych za 2008 i 2009 r. Prezesowi Zarządu i wiceprezesowi Zarządu PLL SA z naruszeniem § 3 ust. 1 zarządzenia Prezydenta Miasta Lublin nr 381/2008 z dnia 13 czerwca 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania nagrody rocznej osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi oraz wzoru wniosku o przyznanie nagrody rocznej. Zgodnie z § 3 ust. 1 ww. zarządzenia

² Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.

³ Dz. U. z 2011 r., Nr 45, poz. 236.

⁴ Dz. U. Nr 26, poz. 306 ze zm.

właściwy organ mógł przyznać nagrodę roczną, jeżeli podmiot m.in. osiągnął dodatni wynik finansowy lub zmniejszył stratę netto i terminowo regulował wszystkie zobowiązania publicznoprawne. W latach 2009-2010 nagrody otrzymał m.in. Prezes Zarządu PLL S.A.:

- za 2008 r. w wysokości 45.512,93 zł na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 26.08.2009 r.;
- za 2009 r. w wysokości 32.533,84 zł na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 31.08.2010 r.

Ponadto w latach 2009-2010 w PLL S.A. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy na wniosek Rady Nadzorczej dwukrotnie przyznało Wiceprezesowi Zarządu nagrodę roczną odpowiednio w wysokości 33.511,53 zł za 2008 r. i 11.951,21 zł za 2009 r.

Spółka PLL S.A. w latach 2008-2010 przynosiła stratę, która ulegała zwiększeniu, a także nie regulowała terminowo wszystkich zobowiązań publicznoprawnych, zatem wg zasad wynikających z ww. zarządzenia (przed jego zmianą w dniu 28.04.2011 r.) Prezesowi Zarządu i Wiceprezesowi Zarządu nie powinna być przyznana nagroda roczna za ten okres.

VII. NIK negatywnie ocenia brak realizacji wniosków pokontrolnych nr 1, 2 i 4 (LLU-4114-01-01/2010) z kontroli I/10/001 „Funkcjonowanie MPWiK Sp. z o. o. i sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad tą spółką” przez Urząd. Realizacja wspomnianych wniosków wymagała opracowania zasad i trybu przeprowadzania jawnych konkursów na członków rad nadzorczych, opracowania zasad i trybu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na członków zarządów spółek z udziałem samorządu, określenia przesłanek uzasadniających konieczność przeprowadzenia kontroli w nadzorowanych spółkach. W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezydent Miasta Lublin informował NIK, że zostanie opracowane zarządzenie regulujące ww. dziedziny nadzoru. Do dnia zakończenia niniejszej kontroli Prezydent Miasta Lublin nie uregulował obszarów nadzoru wskazanych we wnioskach pokontrolnych NIK. Zrealizowano częściowo wniosek nr 3, zgodnie z którym podział zysku powinien być poprzedzany analizami wniosków składanych w tym zakresie przez zarząd i radę nadzorczą, a decyzja podjęta przez Wspólnika (tj. Gminę Lublin) – uzasadniana. WGM pozytywnie zaopiniował projekt uchwały w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy 2009 i 2010. Nie uzasadniono jednak dokonanego przez Wspólnika podziału zysku, co było w szczególności istotne w przypadku podziału zysku za 2010 r. uwzględniającego wypłatę dywidendy dla Gminy Lublin, nieprzewidzianej w projekcie uchwały przedstawionej przez zarząd i zaakceptowanej przez radę nadzorczą. NIK zwraca uwagę, że Prezydent Miasta Lublin nie unormował polityki dywidendowej (w ww. zarządzeniu w sprawie wprowadzenia zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Gminy Lublin).

VIII. W latach 2009-2011 zarządy kontrolowanych spółek zwoływały zwyczajne i nadzwyczajne zgromadzenia wspólników (walne zgromadzenia) informując o tym pisemnie Prezydenta Miasta Lublin (wspólnika) i przysyłając mu projekty uchwał do podjęcia. Projekty uchwał były opiniowane przez pracowników komórki nadzoru zgodnie z zarządzeniem nr 481/2009 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 03.07.2009 r. Kontakty pomiędzy wspólnikiem a radami nadzorczymi były realizowane także poprzez przysyłanie komórce nadzoru protokołów z posiedzeń oraz sprawozdań z działalności. W ramach nadzoru właścicielskiego pracownicy komórki nadzoru właścicielskiego

dokonywali kwartalnej analizy ekonomicznej i finansowej objętych kontrolą spółek za 2009 r. i 2010 r. Za trzy kwartały 2011 r. nie dokonano takiej analizy, analizowano natomiast niektóre obszary działalności lub zamierzenia poszczególnych spółek.

IX. Urząd zrealizował wnioski zawarte w wystąpieniu pokontrolnym (LLU-411-36-08) skierowanym do Prezydenta Miasta Lublin po przeprowadzeniu kontroli I/08/008 „Funkcjonowanie LPEC Sp. z o. o. i sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad tą spółką w latach 2005-2008”.

X. W zakresie udostępniania mienia objętym kontrolą spółkom w latach 2009-2011 nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) podjęcie działań zmierzających do zaprzestania prowadzenia przez spółki komunalne działalności gospodarczej wykraczającej poza zadania własne gminy,
- 2) przestrzeganie przy wskazywaniu kandydatów na członków rad nadzorczych spółek z udziałem Gminy Lublin zasad wynikających z zarządzenia nr 481/2009 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 03.07.2009 r. w sprawie zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Gminy w zakresie dokumentowania posiadania odpowiednich kwalifikacji i doświadczenia przez kandydatów do rad nadzorczych,
- 3) realizację wniosków pokontrolnych z kontroli I/10/001 „Funkcjonowanie MPWiK Sp. z o. o. i sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad tą spółką”: nr 1, nr 4 i nr 2 w odniesieniu do członków zarządu spółek z udziałem samorządu,
- 4) określenie zasad polityki dywidendowej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r., w związku z art. 2 Ustawy nowelizującej, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r., w związku z art. 2 Ustawy nowelizującej, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r., w związku z art. 2 Ustawy nowelizującej, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.